

Enintään 6 tehtävään saa vastata. Tehtävät arvostellaan pistein 0–6, paitsi muita vaativimmat, +:lla merkityt jokeritehtävät, jotka arvostellaan pistein 0–9. Moniosaisissa, esimerkiksi a-, b- ja c-kohdan sisältävissä tehtävissä voidaan erikseen ilmoittaa eri alakohtien enimmäispistemäärät.

1. Selvitä Johanneksen evankeliumin asemaa ja käyttöä ortodoksisessa kirkossa. Käytä tarkastelusi lähtökohtana oheista lainausta.

”Johanneksen merkitystä ja asemaa muiden opetuslasten joukossa kuvaa sattuvalla tavalla hänelle annettu kunnianimi ’Teologi’, jumaluusoppinut. Uudessa testamentissa säilyneissä kirjoituksissaan hän hyvin syvällisellä tavalla tulkitsee Kristuksen elämää ja opetuksia ja koko kristillisen uskon perustotuuksia. Se mitä Johannes kirjoittaa perustuu aitoon ja elävään uskonkokemukseen ja todelliseen historialliseen tapahtumaan.”

Veikko Purmonen, *Palvelemisen tie* (1991)

2. Vertaile ortodoksisen kirkon ja katolisen kirkon luostarilaitosta.
3. Mikä merkitys Suomen ortodoksiselle kirkolle on ollut sen liittymisellä osaksi Konstantinopolin ekumeenista patriarkaattia vuonna 1923?
4. Mitä eroja ja yhtäläisyyksiä on patriarkan, arkkipiispan, metropoliitan ja piispan asemalla ja tehtävillä ortodoksisessa kirkossa?
5. Selitä lyhyesti seuraavien henkilöiden merkitys ortodoksisen kirkon hengellisessä perinteessä:
  - a) Sergei Radonežilainen
  - b) Paisi Velitškovski
  - c) Serafim Sarovilainen

6. Nimeä kuvan esittämästä ortodoksisen kirkon alttaritilasta kuusi liturgista esinettä. Selvitä lyhyesti, miten ne liittyvät jumalanpalveluselämään.

Kuva: Mariamne Purmonen

7. Pohdi rukouksen merkitystä yksilön elämässä. Käytä apunasi alla olevaa Kirkon tutkimuskeskuksen ja World Values -tutkimuksen (2007) tuloksiin perustuvia tietoja.

Tutkimusten mukaan noin puolet suomalaisista uskoo, että Jumala kuulee kaikki vilpittömät rukoukset ja että rukous on tuonut helpotusta elämän vaikeisiin hetkiin. Joka viides on kuitenkin sitä mieltä, että rukoileminen on täysin turhaa. Moni rukoilee ainakin joskus, joka neljäs päivittäin, puolet sitä harvemmin tai tilapäisesti. Vain joka viides sanoo, ettei rukoile koskaan. Jumalan puoleen käännetään monenlaisissa asioissa. Suurin osa suomalaisista rukoilee ainakin satunnaisesti terveyttä, apua lähimmäisilleen ja Jumalan varjelusta. Niistä, jotka ylipäätään rukoilevat, valtaenemmistö rukoilee ainakin silloin tällöin omin sanoin, mutta käyttää myös lapsuudessaan oppimaansa iltarukousta, Isä meidän -rukousta ja Herran siunausta. Enemmistö vanhemmista kertoo myös opettaneensa iltarukouksen lapsilleen.

8. Avioliitto, avoliitto ja rekisteröity parisuhde ymmärretään tämän päivän yhteiskunnassa usein rinnakkaisiksi perhe-elämän muodoiksi. Pohdi näiden kolmen yhteiselämänmuodon suhdetta toisiinsa ortodoksiselta kannalta.

- +9. Ortodoksisten kirkkojen asema Balkanin niemimaan eri valtioissa tämän vuosituhannen alussa
- +10. Kahdessa tärkeimmässä varhaiskristillisessä uskontunnustuksessa puhutaan paljon Jeesuksesta Kristuksesta.
- Vertaile apostolisen uskontunnustuksen ja Nikean uskontunnustuksen Jeesusta Kristusta käsitteleviä osia.
  - Pohdi, miten kristologian kehitys ilmenee uskontunnustusten välisissä eroissa.
  - Pohdi myös, miten uskontunnustusten kristologiset osat heijastavat Uuden testamentin sisältöä.

Apostolinen uskontunnustus (kehittynyt 200-luvulla):

*”Minä uskon — —
 Jeesukseen Kristukseen,
 Jumalan ainoaan Poikaan, meidän Herraamme,
 joka sikisi Pyhästä Hengestä,
 syntyi neitsyt Mariasta,
 kärsi Pontius Pilatuksen aikana,
 ristiinnaulittiin, kuoli ja haudattiin,
 astui alas tuonelaan,
 nousi kolmantena päivänä kuolleista,
 astui ylös taivaisiin,
 istuu Jumalan, Isän, Kaikkivaltiaan, oikealla puolella
 ja on sieltä tuleva tuomitsemaan eläviä ja kuolleita — —.”*

Nikean uskontunnustus (381):

*”Uskon yhteen Herraan, Jeesukseen Kristukseen,
 Jumalan ainoaan Poikaan,
 joka on syntynyt Isästä ennen aikojen alkua,
 valo valosta, tosi Jumala tosi Jumalasta,
 syntynyt ei luotu, joka on samaa olemusta kuin Isä
 ja jonka kautta kaikki on saanut syntynsä,
 joka meidän ihmisten ja meidän pelastuksemme tähden
 astui alas taivaista,
 tuli lihaksi Pyhästä Hengestä
 ja neitsyt Mariasta ja syntyi ihmiseksi,
 ristiinnaulittiin meidän puolestamme
 Pontius Pilatuksen aikana, kärsi ja haudattiin,
 nousi kuolleista kolmantena päivänä,
 niin kuin oli kirjoitettu,
 astui ylös taivaisiin, istuu Isän oikealla puolella
 ja on kirkkaudessa tuleva tuomitsemaan
 eläviä ja kuolleita, ja jonka valtakunnalla ei ole loppua.
 Uskon Pyhään Henkeen — — joka lähtee Isästä — —.”*